

رضایت از زندگی در سالمندان بازنشسته: نقش آبدیدگی و شخصیت اصیل

دکتر ایلناز سجادیان

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

شهین سعادت‌خواه

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

دکتر امیر قمرانی

دانشگاه اصفهان

پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۲۰

دریافت: ۱۳۹۶/۰۳/۲۶

یکی از شاخص‌های مهم سنجش سلامت روان در دوره‌ی سالمندی، رضایت از زندگی است. پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش آبدیدگی و شخصیت اصیل در پیش‌بینی رضایت از زندگی سالمندان بازنشسته صنعت نفت شهر اصفهان انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعه‌ی آماری شامل کلیه‌ی کارمندان سالمند بازنشسته صنعت نفت شهر اصفهان در سال ۱۳۹۵ بودند که از میان آنها ۳۴۶ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های آبدیدگی محمودی و همکاران، شخصیت اصیل وود و همکاران و رضایت از زندگی داینر و همکاران استفاده شد. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS و با ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون سلسله‌مراتبی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج ضریب همبستگی نشان داد که رضایت از زندگی با آبدیدگی و زندگی اصیل رابطه مستقیم و با پذیرش تأثیرات بیرونی رابطه معکوس دارد ($P < 0.05$). همچنین نتایج رگرسیون سلسله‌مراتبی نشان داد که بعد از کنترل متغیر تعداد فرزند، آبدیدگی و شخصیت اصیل (مؤلفه پذیرش تأثیرات بیرونی) در سالمندان رضایت از زندگی آنان را پیش‌بینی می‌کند. بنابراین می‌توان گفت که آبدیدگی و شخصیت اصیل توان پیش‌بینی رضایت از زندگی سالمندان بازنشسته صنعت نفت شهر اصفهان را دارند.

کلیدواژه‌ها: آبدیدگی، شخصیت اصیل، رضایت از زندگی، سالمندان بازنشسته

این پدیده دارای ابعاد و طبقات مختلف فردی، اجتماعی و اقتصادی است که معمولاً با پدیده سالمندی^۲ نیز همراه است (رحیمی، فدای‌وطن و عابدی، ۱۳۹۴). در واقع بازنشستگی و سالمندی اغلب پدیده‌های مرتبطی هستند که در یک تقارن زمانی با یکدیگر پدید می‌آیند. اغلب افراد در دوره پایانی میانسالی و آغاز دوره‌ی سالمندی، پس از سال‌ها تلاش، به ویژه در مشاغل غیر آزاد که معمولاً فرد در استخدام یک نهاد یا سازمان کاری بوده، بازنشسته می‌شوند (بزرگمهری، گلپور و نوری، ۱۳۸۶). تقارن این دو با یکدیگر، علی‌رغم اینکه نه برای همه سالمندان

بازنشستگی به عنوان پدیده‌ی اجتماعی، واقعیت مهمی است که لاجرم در زندگی شغلی نیروی انسانی رخ می‌دهد که ممکن است به علل مختلف زودرس نیز حادث شود.

شهین سعادت‌خواه، کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، ایران؛ ایلناز سجادیان، استادیار گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، ایران؛ امیر قمرانی، استادیار گروه روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، ایران.
✉ مکاتبات مربوط به این مقاله باید خطاب به ایلناز سجادیان، استادیار گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، ایران باشد.

پست الکترونیکی: i.sajjadian@khuif.ac.ir

² elderly

یکی دیگر از مؤلفه‌های روان‌شناسی که می‌تواند بر رضایت از زندگی تأثیرگذار باشد شخصیت^۴ است. شخصیت از الگوهای ویژه فکری، احساسی و رفتاری که هر فرد را از افراد دیگر متمایز می‌سازد تشکیل شده است. شخصیت سرچشمه‌ی درونی دارد و در طول حیات تقریباً پایدار باقی می‌ماند (رحیمی، قاسمی و زارع، ۱۳۹۴)، اما آنچه مهم‌تر از خود شخصیت به نظر می‌رسد شخصیت اصیل^۵ است. در بسیاری از دیدگاه‌های روان‌شناسی و مشاوره، اصالت یکی از اساسی‌ترین جنبه‌های زندگی سالم در نظر گرفته می‌شود (وود، لینلی، مالتبی، بالیوسیس و جوزف، ۲۰۰۸). اصالت به عنوان سازگاری بین سه سطح، تجربه اولیه‌ی شخص، آگاهی و رفتار و ارتباطات بیرونی مطرح شده است. بر اساس این تعریف افراد دارای شخصیت اصیل، دارای هویت بسیار باثباتی هستند که دقیقاً با واقعیت منطبق است به صورت با ثباتی بر مبنای این ساختار هویت خود عمل می‌کنند و به نیروهای بیرونی اجازه نمی‌دهند که ادراک‌ها و رفتارهای اصالت‌گونه آنها را تغییر دهند (لانگاس، مالت و اوپچردسمونتن، ۲۰۱۲). بنابراین روان‌شناسان بالینی در دهه‌های اخیر توجه خود را به مفهوم اصالت در روابط انسانی معطوف کرده‌اند، چرا که معتقدند سطوح پایین اصالت با جنبه‌های منفی سلامت‌روان همراه است (قنبری طلب، قنبری، محمودی و ساعدی‌فرد، ۱۳۹۵) و اصالت نه تنها به عنوان یک مقدمه برای زندگی سالم، بلکه جوهره‌ی اصلی رفاه و زندگی سالم است (شولتز و شولتز، ۲۰۰۵/۱۳۹۲).

بررسی رضایت از زندگی در سیستم‌های مراقبت بهداشتی از این جنبه مهم است که بر اساس تحقیقات انجام‌شده، این مفهوم در تعامل کامل با سلامت است و ارتباط تنگاتنگی بین سلامت جسم و روان و رضایت از زندگی وجود دارد (ملندز، توماس و الیور و ناوارو، ۲۰۰۹). اگرچه تاکنون پژوهش‌های زیادی به بررسی عوامل مؤثر بر رضایت از زندگی پرداخته‌اند از جمله پژوهش حاجلو و جعفری (۱۳۹۳) نشان داد رضایت از زندگی سالمندان به خوبی توسط بهزیستی معنوی و امید پیش‌بینی می‌شود. نتایج پژوهش ماگوئن، فوگت، کینگ، کینگ و لتیز (۲۰۰۶) نشان داد کسانی که تجربه‌ی ناملایمات زندگی و حوادث داشته‌اند، پس از سانحه به طور فعال در درگیری‌های

بازنشسته، ولی برای بسیاری از آنها همراه با تغییر و تحولاتی است که در ابعاد روانی و جسمی‌شان اتفاق می‌افتد (گلیپور، بزرگمهری و کاظمی، ۱۳۹۰). بنابراین در سال‌های اخیر، ارتقای سلامت و رضایت از زندگی^۱ افراد مسن و فعال مانند آنها در سنین بالا، مسأله‌ای جدی تلقی می‌شود (لوی و شلسینگر، ۲۰۰۱).

رضایت از زندگی به عنوان نشانه‌ای بارز از سازگاری بر ابعاد مختلف زندگی سالمندان مطرح است و در واقع بازتاب توازن میان آرزوهای شخص و وضعیت کنونی اوست (باقری نسامی و همکاران، ۱۳۹۲). داینر و چان (۲۰۱۱) معتقدند رضایت از زندگی بر ارزیابی مثبت شناختی-عاطفی دامنه‌داری که فرد از زندگی خود به عمل می‌آورد متمرکز است. رضایت از زندگی سالمندان می‌تواند تحت تأثیر متغیرهایی نظیر حمایت اجتماعی، وضعیت سلامت جسمانی، منابع کنترل (درونی و بیرونی) وضعیت مالی و اتفاقات زندگی باشد (جمالزاده و گلزاری، ۱۳۹۳). از سوی دیگر نتایج مطالعات متنوع حاکی از ارتباط گسترده‌ی رضایت از زندگی با تعدادی از رفتارها و حالات روان‌شناختی مهم (از جمله افسردگی، اضطراب و عزت نفس^۲) می‌باشد. به علاوه، رضایت از زندگی به عنوان نشانه‌ای بارز از سازگاری موفقیت‌آمیز فرد با تغییر در موقعیت‌های گوناگون زندگی مورد توجه قرار می‌گیرد (داینر، ساح، لوکاس و اسمیت، ۱۹۹۹).

از عوامل روان‌شناسی مثبت که می‌تواند بر رضایت از زندگی تأثیرگذار باشد، آیدیدگی یا رشد بعد از سانحه^۳ است. بر اساس برخی مطالعات انجام شده در سال‌های اخیر، به نظر می‌رسد بسیاری از کسانی که بعد از حوادث تنش‌زا زنده مانده‌اند، تغییرات روان‌شناختی مثبتی را تجربه می‌کنند؛ که از آن تحت عنوان آیدیدگی نام می‌برند (حیدرزاده و همکاران، ۱۳۹۴). بنابراین مفهوم آیدیدگی به عنوان تغییرات شخصی و روان‌شناختی مثبتی تعریف شده است که پس از وقوع یک حادثه سخت ایجاد می‌شود و در نتیجه مبارزه فرد در برابر این حادثه استرس‌زا می‌باشد (محمودی، رحیمی و محمدی، ۱۳۹۲). زمانی که آیدیدگی اتفاق می‌افتد که سبب تغییرات مثبت در سه حوزه اولویت‌ها و اهداف زندگی، تغییر در روابط با دیگران و احساس قدرت درونی بیشتر می‌گردد (ترابی، ۱۳۹۳).

^۴ personality^۵ authentic personality^۱ life satisfaction^۲ self-esteem^۳ post traumatic growth

مرحله اجتناب‌ناپذیر زندگی است و عوامل متعددی موجب آسیب‌پذیری و کاهش رضایتمندی از زندگی در این افراد می‌شود و از آنجا که تا کنون پژوهشی که به بررسی نقش آبدیدگی و شخصیت اصیل با رضایت از زندگی در سالمندان بازنشسته بپردازد، یافت نشد. بنابراین پژوهش پیرامون عوامل روان‌شناختی مرتبط با رضایت از زندگی در این افراد ضروری است بنابراین دو فرضیه پژوهش حاضر عبارت از (۱) بین آبدیدگی و مؤلفه‌های شخصیت اصیل با رضایت از زندگی کارمندان بازنشسته صنعت نفت شهر اصفهان رابطه معناداری وجود دارد، و (۲) آبدیدگی و مؤلفه‌های شخصیت اصیل توان پیش‌بینی رضایت از زندگی سالمندان بازنشسته صنعت نفت را دارند هستند.

روش

طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان

جامعه آماری پژوهش کلیه سالمندان بازنشسته صنعت نفت شهر اصفهان در تیرماه سال ۱۳۹۵ که تعداد آنها ۵۸۹۰ نفر (۲۳۰۰ نفر زن و ۳۵۵۰ نفر مرد) بود را شامل می‌شد. حجم نمونه مورد نظر با استفاده از جدول کوهن و همکاران (۲۰۰۰) برابر با ۳۵۷ نفر بود که از این تعداد ۳۴۶ پرسش‌نامه قابل تحلیل بود. شرکت‌کنندگان شامل ۲۰۲ مرد (۵۷/۹٪) و ۱۴۴ زن (۴۱/۳٪) بودند که از طریق نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ۲۴/۱٪ شرکت‌کنندگان در پژوهش مجرد و ۷۳/۹٪ متأهل، ۴۲/۱٪ از بازنشستگان شرکت‌کننده در پژوهش با دامنه سنی بین ۶۱ تا ۶۵ سال، دارای بیشترین و ۱۱/۷٪ با دامنه سنی بیش از ۷۵ سال، دارای کمترین درصد فراوانی بودند. همچنین ۲۸/۹٪ با سابقه بازنشستگی بین ۱۱ تا ۱۵ سال بیشترین و ۱۴/۳٪ با ۱۵ سال سابقه بازنشستگی، کمترین درصد فراوانی را داشتند. همچنین ۳۸/۹٪ از شرکت‌کنندگان با سه فرزند دارای بیشترین و ۳٪ افراد بدون فرزند دارای کمترین درصد فراوانی بودند.

ابزار

پرسش‌نامه آبدیدگی. این پرسش‌نامه توسط تدسچی، پارک و کالهن (۱۹۹۸) ساخته و توسط محمودی و همکاران (۱۳۹۲) در ایران مورد بررسی و بازبینی قرار گرفت. مقیاس دارای ۲۱ سؤال می‌باشد و از چهار خرده مقیاس تشکیل شده که این عوامل عبارت از احساس قدرت درونی (۸گویه)، تغییر در اهداف و اولویت‌ها (۵گویه)،

زندگی شرکت دارند و در تصمیمات و تعهدات خود مصمم هستند و درک بیشتری از ارزش زندگی دارند. چون و لی (۲۰۰۸) با مطالعه بر روی ۱۵ نفر از بیماران آسیب‌های نخاعی دریافتند که آبدیدگی، رضایت از زندگی همراه با شادی برای این افراد به همراه دارد. مطالعه موریس، شکسپیر- فینچ و اسکات (۲۰۱۲) که در بیماران مبتلا به سرطان در استرالیا انجام شد نشان داد آبدیدگی بیشتر با قدردانی از زندگی ارتباط با دیگران ارتباط دارد. کیم، کیم و پارک (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه آبدیدگی با رضایت از زندگی در افراد دارای معلولیت جسمی دریافتند که دو عامل تجربه رشد معنوی و قدردانی از زندگی به عنوان پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی می‌باشد. تانوجا (۲۰۱۰) در بررسی خود نشان داد که بین رضایت از زندگی سالمندان و از خود بیگانگی آنان رابطه‌ی منفی و معنادار وجود دارد و زنان سالمند بیش از مردان سالمند احساس بیگانگی می‌کنند. پارک، میلز باکستر و فنستر (۲۰۰۵) در پژوهشی با هدف بررسی تأثیر آبدیدگی بر سازگاری سالمندان دریافتند که آبدیدگی، تأثیرات مثبتی بر نگرش‌های آتی به زندگی، مرگ و سازگاری با استرس‌ها دارد. شکر بازی و حیاتی (۱۳۹۴) در مطالعه تطبیقی خود دریافتند که بین ویژگی‌های شخصیت سالمندان ساکن در سرای سالمندان و سالمندان ساکن در خانواده تفاوت وجود دارد. همچنین بین ابعاد ویژگی‌های شخصیتی و کیفیت زندگی سالمندان ساکن در سرای سالمندان و سالمندان ساکن در خانواده رابطه وجود دارد. اعظمی، معتمدی، دوستیان، جلالوند و فرزندگان (۱۳۹۱) در تحقیق خود نشان دادند که متغیرهای تاب‌آوری، معنویت و دینداری به طور معناداری قادر به پیش‌بینی رضایتمندی از زندگی سالمندان بودند. فتاحی (۱۳۹۳) نشان داد که بین خودشناسی انسجامی و عزت نفس با شخصیت اصیل به ترتیب رابطه معکوس و مستقیم معنی‌داری وجود دارد. نامجو، نیکنامی، بقایی، صدقی ثابت و عطرقار روشن (۱۳۸۹) دریافتند که عدم رضایت از زندگی سالمندان با علائم افسردگی، مشکلات شخصیتی و وضعیت ضعیف اجتماعی همبسته است. نتایج پژوهش هارتر (۱۹۹۶) گویای آن است که اصالت با عملکرد بهتر در روابط بین‌فردی همراه است و سطوح بالای احساس اصالت در نقش‌های مختلف اجتماعی، با رضایت از نقش بالاتر و افسردگی پایین‌تر مرتبط است. با توجه به اینکه سالمندی و بازنشستگی یک

در یک طیف هفت درجه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۷) نمره‌گذاری شده است. در ایران نیز مظفری (۱۳۸۲) روایی فرم ایرانی مقیاس رضایت از زندگی را به کمک مقایسه با آزمون عاطفه‌ی مثبت و منفی، مورد ارزیابی قرار داد و همبستگی مثبت و معنی‌داری را بین این دو مقیاس گزارش کرد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ را برابر ۰/۸۴ به دست آورد و ضریب بازآزمایی آن در فاصله ۶ هفته برابر با ۰/۸۴ بود. در پژوهش دیگری، روایی این آزمون به شیوه تحلیل عاملی محاسبه گردید که نتایج حاکی از وجود یک عامل کلی در مقیاس داشت که بیش از ۵۴ درصد از واریانس سؤال‌ها را پیش‌بینی می‌نمود (جوکار، ۱۳۸۶). در پژوهش حاضر ضریب پایایی پرسش‌نامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ بدست آمد.

روش اجرا

پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان و بیان اهداف تحقیق، پرسش‌نامه‌ها در اختیار آنان قرار گرفت و از آنان درخواست شد که با دقت سؤالات را بخوانند، پاسخ‌های مورد نظر را متناسب با شرایط و ویژگی‌های خود انتخاب نمایند و به تمامی سؤالات پاسخ دهند. اطلاعات به صورت فردی جمع‌آوری شد. برای پاسخگویی شرکت‌کنندگان به پرسش‌نامه‌های پژوهش به شرکت‌کنندگان در پژوهش این اطمینان داده شد که اطلاعات دریافتی از آنان محرمانه باقیمانده و در صورت تمایل (درج شماره تماس در پرسش‌نامه) نتیجه آزمون هر فرد به وی ارائه خواهد شد. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با توجه به فرضیات پژوهش و نوع داده‌ها با روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی و با استفاده از SPSS نسخه ۲۱ انجام گرفت.

یافته‌ها

تجزیه و تحلیل اطلاعات پژوهش شامل اطلاعات توصیفی و آزمون فرضیه‌های پژوهش است. در قسمت اول اطلاعات توصیفی از جمله میانگین و انحراف معیار و در قسمت استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است.

احساس نزدیکی و صمیمیت با دیگران (۴گویه) و تلاش برای حفظ روابط با دیگران (۴گویه) هستند. این پرسش‌نامه، بر روی یک مقیاس شش درجه‌ای (اصلاً = صفر تا خیلی زیاد = ۵) نمره‌گذاری و دامنه نمرات بین صفر تا ۱۰۵ می‌باشد. لازم به ذکر است که در این پژوهش تنها نمره کلی آبدیدگی مورد تحلیل قرار گرفته است. در مطالعه تدسچی و همکاران (۱۹۹۶) ضریب آلفای کل پرسش‌نامه ۰/۹۰ و برای هر یک از خرده مقیاس‌ها ۰/۶۷-۰/۸۵ برآورد شده است (محمودی و همکاران، ۱۳۹۲). در پژوهش حسین‌چاری، خواجه و محمدی (۱۳۸۹) نیز روایی محتوایی مطلوب و ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۸ بدست آمده است. در پژوهش حاضر ضریب پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۸ بدست آمد.

پرسش‌نامه شخصیت اصیل. این پرسش‌نامه توسط

وود و همکاران (۲۰۰۸) جهت ارزیابی شخصیت اصیل ارائه گردید که شامل ۱۲ سؤال و سه زیرمقیاس از خودبیگانگی (۴گویه)، پذیرش تأثیرات بیرونی (۴ گویه)، زندگی اصیل (۴ گویه) می‌باشد. این پرسش‌نامه بر روی یک مقیاس هفت درجه‌ای (اصلاً مرا توصیف نمی‌کند = ۱ تا کاملاً مرا توصیف می‌کند = ۷) نمره‌گذاری و دامنه نمرات بین ۱۲ تا ۸۲ می‌باشد گویه‌های زندگی اصیل بصورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. شمسی، قمرانی، صمدی و احمدزاده (۱۳۹۱) در بررسی خود به منظور بررسی روایی، از روایی محتوایی و بررسی همبستگی نمرات با نمره کل آزمون و همبستگی خرده آزمون‌ها با آزمون کلی استفاده کردند که نتایج حاکی از روایی بسیار مطلوب آزمون بود. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های از خودبیگانگی، زندگی اصیل و پذیرش تأثیرات بیرونی و نمره کل به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۷، ۰/۸۱ و ۰/۸۲ بدست آمد. در پژوهش حاضر ضریب پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۳ بدست آمد.

پرسش‌نامه رضایت از زندگی. مقیاس رضایت از

زندگی، توسط داینر، امونز، لارسون و گریفین (۱۹۸۵) تهیه شده است. این مقیاس دارای ۵ ماده است و هر ماده

جدول ۱

اطلاعات توصیفی برای متغیرهای پژوهش

متغیرها	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	کجی
رضایت از زندگی	۵	۳۰	۱۹/۸۴	۵/۲۰	۰/۲۹۲
آبدیدگی	۶	۱۰۱	۶۶/۹۳	۱۹/۶۳	۰/۱۲۸
شخصیت اصیل	۱۲	۷۳	۳۸/۲۲	۱۲/۷۹	۰/۰۱۱
از خود بیگانگی	۴	۲۸	۱۳/۰۰	۶/۳۲	-۰/۵۱۹
زندگی اصیل	۴	۲۸	۱۱/۰۹	۷/۴۸	۱/۲۴
پذیرش تأثیرات بیرونی	۴	۲۸	۱۴/۱۸	۵/۹۰	-۰/۳۳۴

نرمال فاصله چندانی ندارند و می‌توان از آزمون‌های آماری استنباطی استفاده کرد. در قسمت آمار استنباطی و برای آزمون فرضیه‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون سلسله مراتبی استفاده شد.

جدول ۱ اطلاعات توصیفی شامل کمترین و بیشترین مقدار، میانگین، انحراف معیار و کجی را برای متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد. از ستون آخر مشخص است که مقدار کجی برای متغیرهای پژوهش به جز زندگی اصیل بین ۱- و ۱+ قرار دارد که با توجه به حجم نمونه از توزیع

جدول ۲

همبستگی میانگین نمره آبدیدگی، از خود بیگانگی، زندگی اصیل، پذیرش تأثیرات بیرونی و رضایت از زندگی

متغیرها	۱	۲	۳	۴
۱- آبدیدگی	-			
۲- از خود بیگانگی	-۰/۱۰۰	-		
۳- زندگی اصیل	۰/۱۴۳*	-۰/۰۵۳	-	
۴- پذیرش تأثیرات بیرونی	-۰/۲۳۰**	۰/۴۳۱**	-۰/۰۸۷	-
۵- رضایت از زندگی	۰/۵۴۲**	-۰/۰۸۹	-۰/۱۷۵**	-۰/۲۰۰**

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

بازنشستگی و تعداد فرزند از آزمون t و تحلیل واریانس استفاده شد. نتایج آزمون t نشان داد که بین نمرات رضایت از زندگی برحسب جنس ($t = -0.374$) و وضعیت تأهل ($t = -0.289$) تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ($P > 0.05$). نتایج آزمون تحلیل واریانس بین نمرات رضایت از زندگی بر حسب سن ($F = 1.45$)، سابقه بازنشستگی ($F = 1.89$) و تعداد فرزند ($F = 3.68$) بود، که تنها بین متغیر رضایت از زندگی با متغیر تعداد فرزند تفاوت معنی‌دار وجود داشت ($p < 0.05$)، بنابراین این متغیر در فرضیه‌های پژوهش کنترل شده است. نتایج رگرسیون سلسله مراتبی جهت پیش‌بینی رضایت از زندگی در جدول ۳ ارائه گردیده است.

طبق نتایج جدول ۲ آبدیدگی با مقدار ۰/۵۴۲ قوی‌ترین همبستگی را با رضایت از زندگی دارد. همچنین زندگی اصیل و پذیرش تأثیرات بیرونی به ترتیب با ضرایب ۰/۱۷۵ و ۰/۲- همبستگی معنی‌داری با رضایت از زندگی دارند. با توجه به اینکه نمرات زندگی اصیل معکوس نمره‌گذاری می‌شود وجود رابطه منفی بین آن با رضایت از زندگی بدین معنا است که با افزایش زندگی اصیل رضایت از زندگی افزایش می‌یابد. اما بین مؤلفه از خود بیگانگی و رضایت از زندگی همبستگی معنی‌داری مشاهده نشد. جهت تشخیص متغیر کنترل، تفاوت متغیر ملاک بر حسب هر یک از متغیرهای جمعیت‌شناختی مشخص گردید. جهت بررسی تفاوت رضایت از زندگی بر حسب متغیرهای جمعیت‌شناختی جنس، سن، وضعیت تأهل، زمان

جدول ۳

خلاصه رگرسیون سلسله‌مراتبی پیش‌بینی رضایت از زندگی از طریق آبدیدگی و مؤلفه‌های شخصیت اصیل با کنترل تعداد فرزند

الگو	متغیر	R	R ²	R ² Change	F Change	B	Beta	t	معناداری
اول	عدد ثابت	۰/۰۴۴	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۳۲۴	۳/۵۸۰	-	۱۰/۲۷۵	۰/۰۰۱
	تعداد فرزند					۰/۰۶۱	۰/۰۴۴	۰/۵۶۹	۰/۵۷۰
دوم	عدد ثابت	۰/۰۴۶	۰/۴۱۷	۰/۴۱۵	۳۰/۴۳۲	۲/۴۴۱	-	۵/۶۹۱	۰/۰۰۱
	تعداد فرزند					۰/۱۰۵	۰/۰۷۵	۱/۲۷۷	۰/۲۰۳
	آبدیدگی					۰/۵۸۱	۰/۵۱۷	۸/۴۹۸	۰/۰۰۱
	از خود بیگانگی					-۰/۰۰۶	-۰/۰۰۹	-۰/۱۴۴	۰/۸۸۶
	زندگی اصیل					-۰/۰۱۷	۰/۰۲۷	۰/۴۶۴	۰/۶۴۳
	پذیرش تأثیرات بیرونی					-۰/۱۹۵	-۰/۲۶۳	-۴/۱۶۹	۰/۰۰۱

پوچی، ترس از طرد شدن و از دست دادن عزیزان به‌ویژه همسر در این دوران رخ می‌دهد که هر یک از این عوامل می‌تواند بر رضایت از زندگی آنان تأثیر گذارد. از این رو ویژگی‌های شخصیتی و روانی سالمندان در این مقطع حساس، اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. در این راستا هدف اول پژوهش تعیین رابطه بین آبدیدگی و مؤلفه‌های شخصیت اصیل با رضایت از زندگی سالمندان بازنشسته بود و نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین آبدیدگی و رضایت از زندگی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ بدین معنا که با افزایش میزان آبدیدگی در سالمندان بازنشسته میزان رضایت از زندگی آنان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس. همچنین بین رضایت از زندگی و زندگی اصیل رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد اما رابطه بین پذیرش تأثیرات بیرونی با رضایت از زندگی منفی است؛ نتایج بدست آمده با نتایج پژوهش‌های شکر بازی و حیاتی (۱۳۹۴)، نامجو و همکاران (۱۳۸۹)، کیم و همکاران (۲۰۱۶)، موریس و همکاران (۲۰۱۲)، تانوجا (۲۰۱۰) و پارک و همکاران (۲۰۰۵) همسو می‌باشد.

در تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی که در گذشته شرایط استرس‌زای شدیدی را تجربه کرده‌اند از انطباق متمرکز بر مسأله استفاده می‌کنند، بطور فعالی می‌کوشند که در موقعیت استرس‌زا تغییر ایجاد کنند و این کار از طریق مهارت‌های حل مسأله انجام می‌دهند (محمودی و همکاران، ۱۳۹۲). این افراد بخوبی قادرند تا به جای استفاده از راهبردهای مقابله‌ای مخرب، از پاسخ‌های فعال‌تری استفاده نمایند، برای مثال استفاده از راهبرد

جهت بررسی روابط آبدیدگی و شخصیت اصیل با رضایت از زندگی با کنترل تعداد فرزندان از تحلیل رگرسیون سلسله‌مراتبی استفاده شد. نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که در گام اول تعداد فرزند تنها در حدود ۰/۲ درصد از رضایت از زندگی را تبیین می‌کند. در گام دوم که آبدیدگی و مؤلفه‌های شخصیت اصیل اضافه شد و اثر متغیر تعداد فرزند کنترل می‌گردد، میزان تبیین به ۴۱/۷ درصد رسید و سهم خالص آبدیدگی و مؤلفه‌های شخصیت اصیل در پیش‌بینی رضایت از زندگی ۴۱/۵ درصد شد. بدین معنا که هر چند متغیر تعداد فرزند رابطه معناداری با رضایت از زندگی نداشته، اما با اضافه شدن چهار متغیر پیش‌بین و با کنترل این رابطه، آبدیدگی و مؤلفه‌ی پذیرش تأثیرات بیرونی می‌تواند پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی باشد. مقادیر بتا نشان داد با افزایش یک انحراف استاندارد در آبدیدگی، رضایت از زندگی به میزان ۰/۵۱۷ افزایش می‌یابد. همچنین نتایج نشان داد که از بین سه مؤلفه‌ی شخصیت اصیل تنها مؤلفه‌ی پذیرش تأثیرات بیرونی قادر به پیش‌بینی رضایت از زندگی سالمندان می‌باشد ($P < ۰/۰۱$)

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعات انجام شده در زمینه نشانه‌های بازنشستگی در دوران سالمندی نشان می‌دهد که این افراد در اثر رویدادهایی مانند پایان دوران اشتغال و بازنشستگی، تنهایی و طردشدگی در معرض خطرات فزاینده‌ای قرار دارند (سلیمی، دشت‌بزرگی، مظفری و تابش، ۱۳۹۳) و نشانه‌هایی مانند احساس به پایان رسیدن، بی‌هدفی و

فرد آسیب دیده می‌تواند از روش‌های تنظیم شناختی-هیجانی سازگار مانند پذیرش (پذیرش حوادثی در زندگی که قابل کنترل یا پیش‌بینی نبوده) و ارزیابی مجدد مثبت (تفکر درباره جنبه‌های مثبت واقعه یا رشد شخصی) استفاده کند (بنی‌هاشمیان، نعمی، زرگر، ارشدی و داودی، ۱۳۹۴). همچنین آبدیدگی روابط بین‌فردی، قدردانی از زندگی، احساس قدرت شخصی را افزایش و بهبود می‌بخشد و تغییرات مثبتی در اولویت‌ها و اهداف فرد سالمند ایجاد می‌کند و می‌تواند تغییرات روانشناختی را هم شامل گردد که می‌تواند رضایت از زندگی فرد را افزایش دهد. بنابراین می‌توان گفت که رشد روانی، مقاومت سالمندان را در برابر افکار مرتبط با عوامل تنش‌زا افزایش داده و کمتر شرایطی را به وجود می‌آورد که فرد تحت تأثیر این افکار منفی قرار گیرد. در واقع آبدیدگی تنها پایداری در برابر شرایط تهدید کننده و انفعال در برابر شرایط خطرناک نمی‌باشد، بلکه شرکت فعال و سازنده در محیط پیرامونی خود است. به عبارت دیگر آبدیدگی یا رشد روانی یکی از عوامل محافظت‌کننده است که نقش مهمی در موفقیت افراد و جان به در بردن از شرایط ناگوار دارد. به طوری که برخورداری از این خصوصیت باعث می‌شود افراد به رفتار سازگاران در موقعیت حل مسأله دست پیدا کرده و رویارویی با مشکلات برای آنها ساده‌تر شود و این مسأله بر رضایت از زندگی سالمندان که نوعی ارزیابی شناختی و مبتنی بر قضاوت فردی و معیارهای شخصی می‌باشد نقش دارد.

همچنین افراد واجد اصالت به صورت با ثباتی بر مبنای ساختار هویت پایدار خود عمل می‌کنند و به نیروهای بیرونی اجازه نمی‌دهند که ادراکات و رفتارهای اصالت گونه آنها را تغییر دهند (لانگاس و همکاران، ۲۰۱۲). در واقع آنان بر محیط و اطرافیان خود تأثیر مثبتی می‌گذارند و می‌پذیرند که، موانع بخشی از زندگی هر انسان است. یکی دیگر از ویژگی‌های افراد اصیل این است که آگاه هستند به این که، زندگی پر از چالش است (دانشفر و همکاران، ۱۳۹۴) فرد دارای شخصیت اصیل از مشکلات اجتناب نمی‌کند و به صورت پذیرا و منطقی در مقابل آنها عمل می‌کند و اشتیاق خود را برای سازگار شدن با تغییرات حفظ می‌کند. همچنین افراد با اصالت دارای منبع کنترل درونی هستند. آنان خود را مسئول شرایط خویش می‌دانند و برای

مقابله‌ای اجتناب تنها موجب فرار از روبرو شدن و فکر کردن در مورد حادثه می‌شود در حالی که به بهزیستی و سازگاری فرد هیچ کمکی نمی‌کند (محمودی، رحیمی، محمدی و هادیان‌فرد، ۱۳۸۹). در واقع بزرگسالان و سالمندان با قدرت آبدیدگی بالا از تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری بالایی برخوردارند، مطابق تغییرات محیطی خود را وفق می‌دهد و پس از برطرف شدن عوامل فشارزا به سرعت به حالت بهبود باز می‌گردد. از سوی دیگر سالمندان دارای شخصیت اصیل نسبت به شرایط و موقعیت‌های مختلف زندگی آگاهند، در گذشته به هویت ثابت و پایداری دست یافته‌اند، احساسات و هیجان‌های خود را می‌شناسند آن را به شیوه‌ی سالم مدیریت می‌کنند (دانشفر، طباطبایی و طباطبایی، ۱۳۹۴). اصالت به عنوان سازگاری بین سه سطح، تجربه‌ی اولیه شخص، آگاهی و رفتار و ارتباطات بیرونی مطرح شده است (لانگاس و همکاران، ۲۰۱۲). هورنای (۱۹۴۸) بیان می‌کند که افراد با اصالت پایین در برابر تهدید یا بی‌عدالتی حساس هستند و در برابر چالش‌های محیطی به صورت خصمانه پاسخ می‌دهند و یا همانند افراد نوروپیک به صورت تسلیم شده یا کناره‌گیری واکنش نشان می‌دهند (به نقل از قنبری طلب و همکاران، ۱۳۹۵). به همین سبب است که سالمندانی که از شخصیت اصیل و آبدیدگی بالایی برخوردارند؛ در مواقع برخورد با استرس‌های روزانه به راحتی آشفته نمی‌شوند و می‌توانند این آشفتگی‌ها را مدیریت و تحمل کنند و با سازگاری با موقعیت‌های جدید به حالت عادی و طبیعی در زندگی خود بازگردند.

همچنین هدف دوم پژوهش پیش‌بینی رضایت از زندگی توسط آبدیدگی و مؤلفه‌های اصالت شخصیت بود. نتایج تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی در جدول ۲ نشان داد که با کنترل تعداد فرزندان، متغیر آبدیدگی و یک مؤلفه از شخصیت اصیل، یعنی مؤلفه پذیرش تأثیرات بیرونی می‌تواند پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی بازنشستگان باشد. نتایج بدست آمده در این پژوهش با نتایج پژوهش اعظمی و همکاران (۱۳۹۱)، کیم و همکاران (۲۰۱۶)، چون و لی (۲۰۰۸)، و هارتر و همکاران (۱۹۹۶) همسو است. در تبیین احتمالی این یافته می‌توان گفت که آبدیدگی یا رشد پس از سانحه سبب رشد مهارت‌ها و پاسخ‌های مقابله‌ای و تنظیم شناختی و هیجانی در فرد می‌گردد؛ به گونه‌ای که

بزرگمهری، ب.، گلپور، م.، نوری، ا. (۱۳۸۶). ساخت و اعتباریابی مقیاس نشانگان در آستانه بازنشستگی در افراد در آستانه بازنشستگی شهر اصفهان. *فصلنامه دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی*، ۹(۳۴)، ۹۳-۱۱۶.

بنی‌هاشمیان، ک.، نعیمی، ع.، زرگر، ی.، ارشدی، ن.، داودی، ا. (۱۳۹۴). رابطه تنظیم شناختی-هیجانی و رشد پس از سانحه در بیماران زن و مرد مبتلا به هیپاتیت B. *تحقیقات علوم رفتاری*، ۱۳(۴)، ۶۰۲-۶۰۸.

ترابی، ف. (۱۳۹۳). معنویت و رشد پس از سانحه در زنان مبتلا به سرطان پستان. *مجموعه مقالات دهمین کنگره بین‌المللی سرطان پستان، تهران*.

جمال‌زاده، ر.، و گلزاری، م. (۱۳۹۳). اثربخشی امیددرمانی در افزایش شادکامی و رضایت از زندگی در زنان سالمند مستقر در مرکز سالمندان شهرستان بروجن. *مجله زن و جامعه*، ۵(۱۸)، ۳۱-۴۸.

حاجلو، ن.، و جعفری، ع. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین بهزیستی معنوی و امید با رضایت از زندگی در سالمندان. *مجله روانشناسی و دین*، ۴(۲۸)، ۹۰-۷۹.

جوکار، ب. (۱۳۸۶). نقش واسطه‌ای تاب‌آوری در رابطه بین هوش هیجانی و هوش عمومی با رضایت از زندگی. *نشریه روانشناسی معاصر*، ۲(۲)، ۳-۱۲.

حسین‌چاری، م.، خواجه، ل.، و محمدی، م. (۱۳۸۹). رابطه عاطفه‌ی مثبت و منفی با آبدیدگی در دانشجویان دانشگاه شیراز. *مجموعه مقالات پنجمین سمینار علمی پژوهشی بهداشت روانی دانشجویان*. دفتر مرکزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهران.

حیدرزاده، م.، رسولی، م.، محمدی، ف.، علوی مجد، ح.، میرزایی، ح.، و طهماسبی، م. (۱۳۹۴). *بررسی ابعاد رشد پس از سانحه ناشی از سرطان در بیماران نجات یافته از آن*. *مجله پرستاری و مامایی*، ۲۵(۲)، ۳۳-۴۱.

دانشفر، آ.، طباطبایی، س.، و طباطبایی، ت. (۱۳۹۴). *پیش-بینی امید به زندگی بر اساس شخصیت اصیل در آموزش عالی*. *سومین کنفرانس ملی روانشناسی و علوم رفتاری*. موسسه اطلاع‌رسانی نارکیش، تهران.

هر مشکل، شکست و مسأله، منابع بیرونی را سرزنش نمی‌کنند، سهم خود را در امور زندگی، همراه با مسئولیت، پذیرفته‌اند و بر این باور هستند؛ هر عملی که انجام می‌دهند بر زندگی‌شان بازتاب می‌یابد. این افراد، در ضمن تشخیص علت مسائل، قادر هستند با پیدا کردن راه حل مؤثر، بر موقعیت و آینده خود تأثیر مثبت بگذارند و در زندگی به رضایت خاطر دست یابند.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر این است که روش نمونه‌گیری در دسترس بوده و این پژوهش صرفاً بر سالمندان بازنشسته شرکت نفت شهر اصفهان انجام گرفت، بنابراین در تعمیم نتایج به اقشار دیگر جامعه باید احتیاط لازم صورت گیرد. به علاوه پژوهش از نوع همبستگی بوده و نقش علی متغیرهای پیش‌بین بر متغیر ملاک بررسی نگردیده است. بنابراین پیشنهاد می‌گردد پژوهش‌های آتی با روش مدل‌سازی معادلات ساختاری و پژوهش‌های کاربردی به شیوه مداخلات تجربی برای ارتقای رضایت از زندگی سالمندان انجام گیرد. با توجه به نتایج این پژوهش و رشد جمعیت سالمندان در کشور، پیشنهاد می‌شود که برنامه‌ریزان حوزه‌ی سلامت و سالمندی از رویکردهای روان‌شناختی برای بهبود رضایت از زندگی سالمندان استفاده کنند.

سیاس‌گذاری

نویسندگان مقاله از تمامی بازنشستگان صنعت نفت، کارکنان و دست‌اندرکارانی که امکان اجرای این پژوهش را فراهم ساختند کمال قدردانی دارند.

منابع

اعظمی، ی.، معتمدی، ع.، دوستیان، ی.، جلالوند، م.، و فرزندگان، م. (۱۳۹۱). نقش تاب‌آوری، معنویت و دینداری در پیش‌بینی رضایتمندی از زندگی در سالمندان. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۳(۱۲)، ۱-۲۰.

باقری نسامی، م.، سهرابی، م.، ابراهیمی، م. ج.، حیدری فرد، ج.، ینج، ج.، و گلچین مهر، س. (۱۳۹۲). بررسی رابطه رضایت از زندگی با حمایت اجتماعی و خودکارآمدی در سالمندان ساکن منازل شهرستان ساری در سال ۹۱. *مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران*، ۲۳(۱۰۱)، ۳۸-۴۷.

گلپور، م.، بزرگمهری، ب.، کاظمی، م. (۱۳۹۰). رابطه ترکیبی مؤلفه‌های نشانگان بازنشستگی با نشانه‌های سلامت عمومی در سالمندان بازنشسته. *مجله سالمندی ایران*، ۶(۲۰)، ۱۵-۲۱.

محمودی، ج.، رحیمی، چ.، و محمدی، ن. (۱۳۹۲). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه رشد پس از سانحه (PTGI). *نشریه روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۳(۱۲)، ۹۳-۱۰۸.

محمودی، س.، رحیمی، چ.، محمدی، ن.، و هادیانفرد، ح. (۱۳۸۹). افزایش رشد پس از سانحه در طی زمان و رابطه‌ی آن با سبک‌های مقابله‌ای و خوشبینی در افراد مبتلا به HIV مثبت. *مجله دست‌آوردهای روان‌شناختی علوم تربیتی و روانشناسی*، ۴(۲)، ۱۶۵-۱۸۶.

مظفری، ش. (۱۳۸۲). همبسته‌های شخصیتی شادمانی ذهنی بر اساس الگوی پنج عاملی در بین دانشجویان دانشگاه شیراز (پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده). دانشگاه شیراز.

نامجو، ا.، نیکنامی، م.، بقایی، م.، صدقی ثابت، م.، عطرکار روشن، ز. (۱۳۸۹). بررسی رفتارهای بهداشتی سالمندان مراجعه کننده به کانون‌های بازنشستگان شهر رشت ۱۳۸۷. *فصلنامه پرستاری و مامایی استان گیلان*، ۲۰(۶۳)، ۴۰-۴۸.

Chun, S., & Lee, Y. (2008). The experience of posttraumatic growth for people with spinal cord injury. *Qualitative Health Research*, 18(7), 877-890.

Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.

Diener, E., Suh, E.M., Lucas, R.E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125, 276-302.

Diener, E., & Chan, M. Y. (2011). Happy People Live Longer: Subjective Well-Being Contributes to Health and Longevity. *Applied Psychology: Health and Well-being*, 3 (1), 1-43.

Harter, S. (1996). Teacher and classmate influences on scholastic motivation, self-esteem, personality and level of voice in adolescents. In J. Juvonen & K. R. Wentzel

رحیمی، م.، قاسمی، ف.، و زارع، م. ا. (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل روانشناسی سالمندان در سرای سالمندان. دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی. دانشگاه تربت حیدریه، مشهد.

رحیمی، م.، فدای وطن، ر.، و عابدی، ح. (۱۳۹۴). تبیین عملکرد مراقبتی در سرای سالمندان: یک مطالعه‌ی کیفی. *سالمندی (مجله سالمندی ایران)*، ۱۰(۱)، ۳۶-۴۷.

سلیمی، ا.، دشت بزرگی، ب.، مظفری، م.، و تابش، ح. (۱۳۹۳). بررسی سلامت‌روان و رضایت از زندگی سالمندان بازنشسته مراجعه کننده به کانون بازنشستگی دانشگاه‌های علوم پزشکی جندی شاپور و شهید چمران اهواز. *فصلنامه پرستاری سالمندان*، ۱(۱)، ۲۰-۳۱.

شکربازی، ا.، و حیاتی، ص. (۱۳۹۴). مطالعه تطبیقی کیفیت زندگی (کیفیت ارتباطات و ویژگی‌های شخصیتی سالمندان) بین سالمندان ساکن در سرای سالمندان و سالمندان ساکن در خانواده مورد مطالعه: سالمندان شهر ارومیه. *مجله مطالعات جامعه‌شناسی*، ۷(۲۸)، ۷۷-۹۴.

شمسی، ع.، قمرانی، ا.، صمدی، م.، و احمدزاده، م. (۱۳۹۱). بررسی روایی و پایایی مقیاس شخصیت اصیل. *نشریه روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۲(۸)، ۸۷-۹۹.

شولتز، د.، و شولتز، آ. (۱۳۹۲). نظریه‌های شخصیت (ترجمه ی. سیدمحمدی). تهران: انتشارات وزیری. (تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۲۰۰۵)

فتاحی، پ. (۱۳۹۳). بررسی رابطه جهت‌گیری مذهبی، خودشناسی انسجامی و عزت نفس با شخصیت اصیل در دانش‌آموزان تیزهوش دبیرستانی دختر شهرستان لردگان (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه آزاد واحد خوراسگان، اصفهان.

قنبری طلب، م.، قنبری، ع.، محمدی، ا.، و ساعدی فرد، و. (۱۳۹۵). بررسی رابطه‌ی عزت نفس با خودشناسی انسجامی و شخصیت اصیل درون‌گرایی و برون‌گرایی. اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی و مطالعات اجتماعی. مؤسسه بین‌المللی مطالعات و توسعه علم خاورمیانه، قم.

- (Eds.), *Social motivation: Understanding children's school adjustment* (pp. 11-42). Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Kim, J., Kim, M., Park, S.H. (2016). Exploring the relationship among traumatic, growth, life satisfaction, and happiness among Korean individuals with physical disabilities. *Psychological Reports, 119*(1), 312-327.
- Langas, A. M., Malt, U. F., & Opjordsmoen, S. (2012). In-depth study of personality disorders in first-admission patients with substance use disorders. *BMC psychiatry, 12*:180. doi: 10.1186/1471-244X-12-180.
- Levy, B. R., & Shlesinger, M. (2001). Impact of age stereotypes on older individuals' rejection of elderly-benefiting policies. *Gerontological Society of America Annual Scientific Meeting*. Chicago, IL.
- Maguen, S., Vogt, D. S., King, L. A., King, D. W., & Litz, B. T. (2006). Posttraumatic growth among Gulf War I veterans: The predictive role of deployment-related experiences and background characteristics. *Journal of Loss & Trauma, 11*, 373-388.
- Meléndez, J. C., Tomás, J. M., Oliver, A., & Navarro, E. (2009). Psychological and physical dimensions explaining life satisfaction among the elderly: a structural model examination. *Archives of Gerontology and Geriatrics, 48*(3), 291-295.
- Morris, B. A., Shakespeare-Finch, J., & Scott, J. L. (2012). Posttraumatic growth after cancer: the importance of health-related benefits and newfound compassion for others. *Support Care Cancer, 20*(4), 749-756.
- Park, C., Mills-Baxter, M. A., & Fenster, J. R. (2005). Post-Traumatic Growth from Life's Most Traumatic Event: Influences on Elders' Current Coping and Adjustment. *Traumatology, 11*(4), 297-306.
- Tanuja, M. (2010). Life satisfaction and alienation of elderly males and females: an empirical study in Odisha. *Asian Journal of Development Matters, 14*(3), 157-160.
- Tedeschi, R. G., Park, C. L., & Calhoun, L. G. (1998). Posttraumatic growth: Conceptual issues. In R. G. Tedeschi, C. L. Park, & L. G. Calhoun (Eds.), *Posttraumatic growth: Positive changes in the after math of crisis* (pp. 1-22). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Wood, A. M., Linley, P. A., Maltby, J., Baliouis, M., & Joseph, S. (2008). The authentic personality: A theoretical and empirical conceptualization, and the development of the authenticity scale. *Journal of Counseling Psychology, 55*, 385-399.